СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 7. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 11. січня, 1928. VOL. XXXVI. No. 7. Jersey City, N. J., Wednesday, January 11, 1928. THREE CENTS.

Коляда „Рідній Школі“

ВІД ЛІТ ХОДИМО НА РІЗДВО З КОЛЯДОЮ НА „РІДНУ ШКОЛУ“ В СТАРІМ КРАЮ. ПІДЕМО Й СЬОГО РОКУ. І СЬОГО РОКУ НЕ БУДЕ МІЖ НАМИ НІ ОДНОЇ ГРОМАДИ, КОТРАБ НЕ ЗОРГАНІЗУВАЛА У СЕБЕ ТАКОЇ КОЛЯДИ. І СЬОГО РОКУ НЕ БУДЕ МІЖ НАМИ НІ ОДНОГО СВІДОМОГО УКРАЇНЦЯ, КОТРИЙ ВІДКАЗАВСЯ БИ ВІД ЖЕРТВИ НА ПОШИРЕННЯ ПРОСВІТИ І ВИХОВАННЄ НАШОЇ МОЛОДІ В ДЕРЖАВНО-САМОСТІЙНИЦЬКІМ ДУСІ.

КОЛЯДУ НАЛЕЖИТЬ ПЕРЕВЕСТИ В КОЖДІЙ ГРОМАДІ, А ЗІБРАНІ ЖЕРТВИ НАЙКРАЩЕ СЛАТИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

Obyednanye, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ДВАЙЦЯТЬ МАЙНЕРІВ ЗГИНУЛО В КОПАЛЬНІ

ТІЛЬКИ 8 ВИРАТУВАЛОСЯ ЗІ ЗАКОПУ, ПОВНОГО ҐАЗУ.

ВЕСТ ФРЕНКФОРТ, Ил., 9. січня. — У копальні мягкого вугля ч. 18, підприємства Індостріел Ковл Ко. на глибині 400 стіп під землею случився вибух копальняних ґазів.

Ратункові відділи добули з копальні 21 тіл убитих майнерів. Всі вони сильно покалічені та попарені вибухом. Їх сейчас розпізнано по нумерах на їх лямпочках. Ратункові відділи працювали в ґазових масках, та прорубали свою дорогу з другої копальні. З усіх майнерів, що працювали в сім закопі, вратувалося всього 8 людий.

Заряд копальні не знає, що було причиною вибуху. Один майнер уратувався тільки завдяки тому, що почувши вибух ґазу, зараз став будувати з камікня охоронний вал, який не пустив до нього ґазу.

ЛИНДБЕРҐ У ПАНАМІ

ЛЕТІВ З КОСТА РІКИ ДО ПАНАМИ 4 ГОДИНИ.

ПАНАМА, 9. січня. — По чотирогодиннім леті полковник Линдберґ добився нині до середно-американської републики Панами, де висів на летничім поли, казванім його іменем.

Линдберґ мав знова клопоти з висіданнем з літака серед натовпу. Летун з трудом скермував свою машину на місце, вільне від людий, але туди сейчас кинулася така кавала людий, що пожарникам ледво вдалося здержати натовп.

Линдберґа відтак витали президент републики й представники ріжних горожанських орґанізацій.

Линдберґ збирається відпочати тут перед дальшою дорогою. Він дістав нині запросини від Венезуелі.

СЛІДСТВО НАД ЗАТОПЛЕННЄМ СУБМАРИНИ.

КАПІТАН ПОЛДИНҐА КАЖЕ, ЩО ПОЛДИНҐ НЕ МАВ НІЯКИХ СИҐНАЛІВ ОСТОРОГИ ВІД „ЕС-ФОР“.

БОСТОН, 9. січня. — На розправі перед слідчим комітетом департаменту фльоти в справі затоплення субмарини „Ес-фор“ ставав нині на дальші зізнання Джан Бейлис, капітан корабля Полдинґа, що розбив сю субмарину.

Капітан, якого вчора перемінено зі свідка в обжалованого, заявив, що субмарина перед затопленнєм не давала Полдинґови ніяких сиґналів остороги. Вона вирипула нагло з води перед самим дзьобом Полдинґа, і в 20 секунд опісля вже наступило зударення. Він дав сиґнал завертати, але се було вже за пізно.

ПРИКРАШУВАННЄ ПОМАГАЛО БОЖЕВІЛЬНИМ ЖІНКАМ.

ШИКАҐО, Илинойс, 9. січня. — Др. Александер Гершфілд, стейтовий лікар душевних недуг, каже, що він переконався при лічению умово хорих жінок у стейтовім заведенню для умово хорих, що прикрашуванне жінки помагає їй дещо вийти з умової недуги.

Він каже, що підстриганне волося та підправлюванне лиця викликало в умово недужих жінок таку поправу умового стану, що в деяких случаях можна було говорити навіть про повне виліченне.

Наслідком сих досвідів илинойське заведенне для умово хорих постаралося о повний „бюті парлор“ для своїх паціенток.

ГИКМЕН ДУМАЄ БОРОНИТИСЯ ЯК ЛІОПОЛД І ЛОВБ.

КАНЗАС СИТІ, 9. січня. — Адвокат Вилема Гикмена, молодого вбийника 12-літної Маріяни Паркер, заявляє, що він буде боронити Гикмена в той самий спосіб, як Кларенс Даров боронив молодих убийників Ліополда й Ловба, себто призна[с]ть, що Гикмен убив, але в приступі божевілля, за що йому належиться милосердя суду.

АМЕРИКАНЕЦЬ УТІК З РУК МЕКСИКАНСЬКИХ БАНДИТІВ, УБИВШИ СТОРОЖІВ.

ПІДСЛУХАВ РОЗМОВУ ПРО СЕ, ЩО ЙОГО ВБЮТЬ, НЕ ОДЕРЖАВШИ БАЖАНОГО ОКУПУ.

МЕКСИКО СИТІ, 9. січня. — Американський копальняний інжинер Барбер, убивши 4 своїх сторожів, мексиканських бандитів, утік з полону і прибув вичерпаний з сил до сього міста. Бандити держали Барбера в полоні від 17 грудня. Вони домагалися за нього високого окупу, а коли сей не надходив, рішили вбити Барбера, у вівторок, 10 січня. Підслухавши розмову бандитів про те, що його вбють, кинувся він перший на них і послугуючись камінням й фляшками убив 4 з них і втік.

Барбера зловили бандити, коли він переправлявся через гори з копальні Монте Карло до Мексико Сіті, разом зі своєю жінкою й дитиною. Його жінці разом з маленькою дочкою повелося з великим трудом втекти. Зловивши Барбера, почали бандити домагатися великого окупу за нього, якого частину їм заплачено, одначе мимо того не випустили вони Барбера на волю.

УРЯД ПРО ПРАВА ПРОГИБІЦІЙНИХ АГЕНТІВ.

ВАШИНҐТОН, 7. січня. — Комишенер прогибіції Дорен видав „підручник пояснень“ для прогибіційних агентів. Сей підручник показує, які права мають агенти при шуканню за алькоголічними напитками.

Комишенер остерігає агентів, щоби вони не позволяли собі входити до приватних мешкань без судового варанту та вживали пального оружа тільки в виразнім случаю потреби самооборони.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ДОКУМЕНТІВ ҐЕРСТА.

ВАШИНҐТОН, 7. січня. — Перед комітетом сенату, що робить слідство в справі мексиканських документів, що появилися були в ґазетах Ґерста, виступив свідком Міґуель Авіля, який ті документи роздобув. Він заявив, що він признає тепер сі документи фальшивими, але не хотів подати імени особи, від котрої він їх роздобув.

Опісля ставав перед комітетом Джан Пейдж, один з редакторів Ґерста, котрий писав статті про сі документи. Він теж признав сі документи фальшивими.

ЗДЕРЖАНО ЕКЗЕКУЦІЮ ЯРОВА.

ТРЕНТОН, Н. Дж., 7. січня. Екзекуцію Дж. Ярова, бвийника 16-літної Рози Сарло, якого мали стратити сього тижня, відложено на необмежений час. Сталося се длятого, що адвокатови вбийника Геджесови вдалося внести відкдик до вищого суду „Корт оф Еррорс“ на тій підставі, що вбийник був божевільний у хвилі, поповнення страшного злочину.

РОСІЙСЬКІ РОБІТНИКИ БУДУЮТЬ „ЧАСОВНҐ“ (КАПЛИЦІ).

Московський часопис „Правда“ пише, що робітники фабрики „Передній Комуністичний Шанець“ побудували своїм коштом величаву каплицю. Таке саме зробили робітники фабрики сукна в Бенсі.

ПІЛСУДСЬКОМУ МИНУЛО ВЖЕ 59 ЛІТ.

ВАРШАВА. — Диктаторови Польщі й вічному кандидатови на польського короля Пілсудському скінчилося 5. грудня 59 літ. Роковини своїх уродин святкував Пілсудський в крузі своїх найблищих приятелів.

ОСТРА ЗИМА В ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ СТЕЙТАХ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ.

Не лише в Канаді панує тепер остра зима. Також і в Норт Дакоті, як пише нам наш дописуватель, не стоїть справа під тим оглядом лучше, як в Канаді, хоч сей стейт лежить значно низше, як Канада. За цілий грудень не було там тижня, щоби морози не доходили до 30 степенів Фарангайта, а на Новий Рік зареєстровано ранком на Україні, в Норт Дакоті, аж 40 степ. понизше зера. На Ґорґем — 15 миль на північний захід від України, було 7-го грудня 42 степ. понизше зера. Один з тамошніх Українців в протягу одної милі ходу відморозив собі бороду до того степеня, що спухла йому неначе бохонець хліба. Доперва окладинами снігу привів її до первісного виду. Розуміється, що шкіра на бороді облізла цілковито. Обморизити ніс або лице у тім стейті се ніщо дивного. Сей стейт відзначається дуже химерним кліматом. В літі горячо доходить тут повисше 100 степенів. 25. серпня 1926 р. було тут 105 степенів Фаренгайта горяча.

БОРОТЬБА СЕЛЯНИНА З МЕДВЕДЕМ.

УЖГОРОД. — Селянин Дмитро Попович з Косівської Поляни пішов з сином до ліса по дрова. Несподівано з дупла великого дерева вискочив медвідь і кинувся на Поповича та покалічив його лапами в голову. Видавалось, що для Поповича вибила послідня година. Одначе його син не настрашився медведя, але кинувся з сокирою на нього й розрубав йому голову, убиваючи його на місци.

Покаліченого Поповича забрали до шпиталя, де він бореться зі смертю.

АМЕРИКАНСЬКІ БОГАЧІ УРЯДЖУЮТЬ ОБІДИ ДЛЯ КОТІВ.

В готелі Вальдорф Асторія уряджено виставку расових котів.

Усіх котів вбрано в оксамітні капи. Їх посаджено на мягких кріслах і подано їм смачний обід. Один кіт на сій виставці називається „Линдберґ“ і його властителька надіється, що він виграє першу нагороду.

Оттак варюють американські богачі, а тимчасом сотки бідаків гинуть з голоду й холоду на улицях Ню Йорку й инших американських міст.

ВАТАГА МОЛОДИХ БАНДИТІВ.

МОСКВА. — У Москві судили недавно молодих бандитів, які ограбили чайну кімнату комітету взаїмної помочі в селі Івантієвці, московського повіту й під загрозою револьверів забрали звідтам 45 рублів.

Старший бандит має 20, а молодший 16 літ. Суд засудив їх на вязницю від 3 до 5 літ.

НІМЕЦЬКИЙ АМБАСАДОР ДЛЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ПРИБУДЕ 23. СІЧНЯ ДО НЮ ЙОРКУ.

БЕРЛІН, 8. січня. — У сю пятницю, 13. січня, новий німецький амбасадор для Злучених Держав, барон фон Прітвіц, виїде до Злучених Держав. До Ню Йорку приїде він 23. січня й перебувши тут один день, виїде до Вашингтону. У послідних тижнях занимався новий амбасадор студіованнєм державних питань, спільних Німеччині й Злученим Державам, головно фінансових відносин, знаючи, що Німеччина буде потребувати дальших кредитів для розвитку своєї індустрії.

ТРОЦЬКИЙ ХОЧЕ ТАКОЖ КАЯТИСЯ.

БЕРЛІН, 8. січня. — Недостача урядового заняття спричинила, що й Троцький думає піти слідом Зіновєва й Камєнева та покаятися. Він думає теж залишити свої непримиримі виступи проти Сталіна й його сторонників. Ходять навіть чутки, що ведуться вже переговори в справі амнестії для Троцького й приняття його назад до комуністичної партії.

ЗЛОВИЛИ ВБИЙНИКІВ ІТАЛІЙСЬКОГО ВІЦЕКОНСУЛЯ В ОДЕСІ.

ОДЕСА, Україна, 7. січня. — Спеціяльно вибрана охоронна військова сторожа зловила ватагу бандитів, які 28. грудня вбили італійського віцеконсуля сіньора Коцція.

Арештованих буде судити революційний трибунал. Як звісно, зловлені бандити не лише замордували в жорстокий спосіб згаданого віцеконсуля, але обдерли його з одежи й забрали золоті вставлені зуби з його рота.

„БЕЗКАМІННА“ ЛИТВА.

КОВНО, Литва. — Литва уважається краєм, в якім нема цілком каміння. Каміння спроваджує Литва з заграниці. Відповідно до литовського переданя, чорти позабирали усьо каміння з Литви.

ПОЛЬЩА НЕ БУДЕ ВЕСТИ ПЕРЕГОВОРІВ З ЛИТВОЮ ВІДНОСНО ПРИНАЛЕЖНОСТИ ВИЛЕНЩИНИ

ВОНА НЕ ЗГОДИТЬСЯ ТЕЖ НА ТЕ, ЩОБИ ВИЛЬНА РАЗОМ З ОКРУГОМ БУЛИ ВИНЯТІ З ПОЧТОВОГО І ТОРГОВЕЛЬНОГО ДОГОВОРУ З ЛИТВОЮ.

ВАРШАВА, 9. січня. — Польща не годиться вести переговорів з Литвою в справі приналежности Виленщини. Польське правительство не може згодитися також на се, щоби Виленщина була винята з почтового й торговельного договору з Литвою, бо се означалоби, що вона є відрубною територією від решти Польщі. Крім сього комунікація Вильни з Литвою є більше пекучою справою, як її комунікація з рештою Польщі.

СОВІТСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ ТРОХ РОСІЙСЬКИХ ШПИГІВ НА СМЕРТЬ.

12 ИНШИХ ШПІОНІВ ЗАСУДЖЕНО НА ДОВГОЛІТНУ ВЯЗНИЦЮ.

ЛЕНІНГРАД, 6. січня. — Совітський военний суд засудив тут знова трох шпіонів на кару смерти через розстріляння. Засуджені вели шпіонажу в користь контрреволюціонерів. 12 инших обжалуваних за шпіонажу засуджено на вязницю від пять до дванайцять літ. Усі засуджені були мешканцями території на російсько-фінляндській границі. Їх засуджено за доставлювання інформацій контрреволюціонерам за границею й за прикошення вістей контрреволюціонерам, що ховались у Совітськім Союзі.

ДВІ ОСОБИ ЗГИНУЛИ В ЧАСІ ЕКСПЛЬОЗІЇ В НІМЕЦЬКІЙ ЛЯБОРАТОРІЇ.

МІЖ УБИТИМИ Є ХЕМІК І ПОСЛУГАЧКА; 8 ОСІБ ПОТЕРПІЛИ ПОКАЛІЧЕННЯ.

БЕРЛІН, 6. січня. — Наступила тут експльозія в нелегальній, експериментальній ляборатрії, на передмістю Даґелєм, в часі якої згинуло дві особи, а 8 осіб потерпіли покалічення. В часі експльозії згинув хемік Макс Штаммер і послугачка, яка працювала у віллі, де лучилася експльозія.

Поліція нічого не знала про істнования ляборатрії у тій місцевости; відповідно до поліційних приписів істновання ляборатрій є недозволене в сусідстві мешкальних домів.

АВСТРАЛІЙСЬКІ АВІЯТОРИ ГОТОВІ ДО ЛЕТУ.

СИДНІ, 9. січня. — Стоїть тут на поготівлі аероплян Райяна, яким австралійські летуни ляйтнант Монкріф і капітан Гуд думають перелетіти з Річмонд до Велингтон у Новій Зеляндії.

Буде се перша спроба перелетіти Тасманське море. Віддаль, яку мають зробити оба летуни з Ричмонд до Веллингтон, виносить 1400 миль. Перелет, як сподіються, буде тревати 12 годин.

Премієр Брус противився спочатку сьому перелетови, будучи тої гадки, що згаданий літак є невідповідний до такого довгого лету над морем. Він згодився одначе на сей перелет, коли сього домагався новозеляндський премієр Ковтс.

ЗІ 101 ПЕРШИХ КВАЛІФІКОВАНИХ ФРАНЦУСЬКИХ ПІЛЬОТІВ 76 ЩЕ ЖИЄ.

СІМОХ З НИХ, ЩО ОДЕРЖАЛИ ДОЗВІЛ БУТИ ПІЛЬОТАМИ, ЩЕ ДОСІ СПОВНЯЄ СВОЇ ОБОВЯЗКИ.

ПАРИЖ, 9. січня. — З перших 101 французьких пільотів, що одержали 19 літ тому кваліфікацію кермувати літаками, жиє досі ще 76, а сімох з них ще тепер виконує обовязки пільотів. Тринайцятьох инших зпосеред них інтересується ще безпосередно виробом літаків, а 56 перестало цілком думати про летництво.

Сі статистичні звіти викликала згадка про 20-літну річницю першого тисячметрового лету циркулярною дорогою, якого доконав Генрик Фарман 13 січня 1908 року.

З 25 пільотів не всі згинули в наслідок летничих катастроф. Деяких убито у війні, а инші, як примір[о]м Райт, умерли з причини недуги. Губерта Лейтама убив африканський лев.

КАНАДА ІМЕНУЄ НОВИХ ПОСЛІВ.

ЛОНДОН, 9. січня. — Канадійське правительство, крім винесення свого головного комісіонера в Парижі на становище посла, рішило іменувати також посла в Токіо, столиці Японії.

Полудневo-африканське правительство рішило іменувати консуля в Ню Йорку а також оснувати консуляти в Европі.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ КОМУНІСТІВ У ВАРШАВІ.

ЛОНДОН, 9. січня. — З Варшави доносять, що там арештовано велику комуністичну організацію, яка вела свою пропаганду відповідно до інструкцій з Москви. Арештовано кільканадесять осіб, найдено підпольну друкарню, богато тайних военних документів, переписку з Москвою, пляни кампанії при надходячих виборах а також агітаційні брошури в московській мові. Між арештованими є російські комуністи на чолі з якимсь Вандзінським, бувшим совітським комісарем.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ПРО ВИБОРИ УРЯДНИКІВ

Статті органу Союза про вибір нових урядників у відділах Союза найшли кілька цікавих відгуків. Декотрі з тих листів показують на потребу дальшої дискусії над сею справою.

Прийшов, приміром, лист, у якому автор пише:

„При кінци сего року уряд У. Н. Союза пропонує всім членам кождого відділу, щоби вибирали лише старих урядників?! Після моєї опінії така пропозиція має для У. Н. Союза добрі й злі наслідки. Припустім приміром, що в якімось відділі вкорінилися старі урядники такі, як непричком у сирітськім домі на Сешій Вулиці в Ню Йорку, які заряджують сирітськими грішми. Чи й тоді треба членам вибирати старих урядників?"

Колиб автор сього листа був докладно прочитав статті про вибори нових урядників, то він певно не бувби посудив нікого за агітацію за вибором старих урядників. Орган Союза сього не писав ні сього року ні минувших років. Орган і сього року й минувшого року тільки остерігав членів перед вибором на уряди нових людий, коли старі свою роботу сповняють добре або краще, як ті, що можуть бути вибрані на їх місце. З сього виходить, що коли старі урядники не сповняють своїх обовязків добре або нові певно сповняти будуть роботу ще краще, то краще вибирати нових.

Минувшого року орган Союза остерігав членів у сей самий спосіб. Мимо сього в кількох відділах зроблено інакше, і на уряд попали люди, які й за рік не навчилися як слід, як вести товариство. Чиж мавби тепер орган закликати держати тих людей на урядах, тільки тому, що вони старі урядники? Ні, ми живемо в демократичній країні, наша організація демократична організація, і члени мають право й обовязок вибирати вільними голосами таких урядників, яких вони вважають за найкращих.

Власне о те ходить, щоби члени вважали сих ново вибраних людий за найкращих людий на сі становища. Ходить о те, щоби вибирати людий не для приязни з ними, не для того, що він наш кум або сват, але тому ,що він найліпше надається на сей уряд. Треба чоловіка скидати з уряду не з зависти, не з приватної ворожнечі до нього, але тільки тому, що він не надається на уряд. Коли ми в сей спосіб будемо поступати, то ми покажемо, що ми дозріли до ведення своїх товариств, до заряду своїх організацій, а тим самим, що ми здібний до самоуправи народ.

АМЕРИКАНСЬКА ПОЗИЧКА І УКРАЇНСЬКА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Як відомо, до війни закордонний капітал у розвитку української промисловости грав першорядну ролю. Чужий капітал був власником богато копалень і сливе 65% всіх металюргічних заводів на Україні. Залишився він в часі революції за часів української національної влади. Та національний уряд на Україні не вдержався і прийшли московські війска, встановили „совєтську" владу та „соціялізували" всю українську промисловість. Після цієї „соціялізації" продукція української промисловости впала майже до зера. В часи крівавої бортьби богато фабрик понищено та спалено.

Та після встановлення НЕП-а промисловість на Україні почала поволі відбудовуватися. Треба було грошей, нових машин, скрівців та кваліфікованого робітництва, яке одначе або порозбігалося, або взялося до кустарництва (дрібного власного виробництва). Та мимо цего трудноші ті поборено і українська промисловість почала оживати. Сьогодня дійшла вона вже до 70% довоєнної продукції. Від розвою промисловости залежить у великій мірі і судьба большевиків. Бо тільки за промислові вироби, особливо металічні можуть вони дістати хліб та потрібні для міста й робітництва сирівці з села. Отже відбудова промисловости стала для большевиків справою першої ваги.

Коли вони своїми силами піднести цю галузь державного хазяйства не змогли, почали звертатися до закордонних капіталістів, щоби дістати від них і гроші і технічні фахові сили. Та охочих довго не було. Не маючи гарантій на те, чи большевики не захочуть „соціялізувати" наново поставлені підприємства, закордонні капіталісти вимагали таких гарантій, які би забезпечували і поворот вложеного капіталу і одержання на цей капітал чиншів від експльоатації підприємств.

І саме для того, щоби здобути капітал ізза кордону, большевики організували у Москві Головний Концесійний Комітет і почали шукати концесіонарів. Спочатку справа йшла дуже туго. Коли були які ризиканти, то тільки на те, щоби здобути концесію на заготівку ліса чи видобування золота. На придприємства, що вимагають вкладання капіталу на довший час, на заводи, спочатку ніхто не зважувався давати гроші. Трохи пізнійше німецька відома фірма Крупа одержала на Україні концесію на копальні вугля. 26 падолиста 1927 року підписала в Москві договір на вкладання капіталу в промисловість ще й американська фінансова група Форкуар. Вона має дати гроші на поширення Макіївського комбінату (заводу чавуна) на Україні. По договору Американці дають 40 міліонів долярів і мають своїми технічними силами допомогти перебудувати дотеперішній завод. Після цього поширення продукція заводу має виносити річно 860—870 тисяч тон литого заліза (за минулий рік було лише 160 тисяч тон). Договір підписано на шість років з тим, що коли він буде добре зреалізований протягом перших чотирох років, то може бути змінений на двайцять років та поширений.

Отже большевики вже почали переводити в життя віддачу чужим капіталістам концесій не лише на видобуття сирівців на вивіз, але й на перерібку їх на місці.

Ввійшовши в той спосіб на шлях відродження економічного життя України при допомозі чужинецького капіталу, вони спокійно продовжують плямувати українські національні партії, та українські національні уряди, що були при владі на Україні за те, що, мовляв, вони хотіли запродати Україну міжнародньому капіталови. А щож иншого роблять тепер большевики? Чи не пхають вони Україну в рабство міжнародного капіталу в самих найгірших його формах?

Та большевики добре розуміють, що вони роблять. Вони плюгавлять всі національні українські ґрупи та правительства, закидуючи їм запроданість, лише тому, що вони вважають, що навіть спродавати Україну чужому капіталови може лише Москва.

ВАСИЛЬ ОСУХІВСЬКИЙ.

КОЛЯДА.

(На нуту: Вселенная веселися).

1.

Там по селах на Вкраїні,
Гірке життя у родині.
Ждуть о поміч із розпуки,
Простягають до нас руки,
Поможіть, поможіть, що ласка.

2.

Без даху над головою,
Сидить старець під стінюю,
Останки сліз виливає,
Виглядає і чекає
Милостині, милостині зза моря.

3.

Діти матір обступають,
Кришки хліба їй благають:
Дай нам мати, ми голодні,
Бо не їли ще сьогодні
Нічого, нічого від рана.

4.

Там з морозом вітри віють,
А з голоду діти мліють.
Ще молоде серце бється,
Жаль о поміч геть несеться,
Аж до нас, аж до нас в чужину.

5.

Ми і тут, хоч не богаті,
Малу жертву зможем дати,
Для бідного краю свого,
Памятку Різдва святого,
А ворогам Іродам на загладу.

ЧИ СТОЇМО ПЕРЕД ПЕРЕЛЮДНЕННЄМ

У місяці вересні відбувся у Женеві міжнародній зїзд, на якім обговорювано справу населення землі. Насамперед учені застановлялися над тим, чи зменшення уродин є благословенством, чи лихом для людства, та чи особистий інтерес має підчинитися інтересови держави. Як звісно, особисте добро поодиноких осіб вимагає, щоби родини були як найменші, а добро держави знова, щоби родини були чисельні. Німецькі учені збивали твердження, що повоєнне населення Німеччини збільшається а французьке стоїть на місци. Вони стверджували, що по великих німецьких містах число случаїв смерти перевисшає число уродин. Рівновага між смертю й уродинами удержується лише через сільське населення й то лише хвилево. Німецькі учені доказували цифрами, що в дійсности повоєнне населення Німеччини зменшується, бо перевага уродин над числом случаїв смерти щораз є менша. Так між 1910 і 1912 роком число уродин перевисшало число случаїв смерти о 800,000. У 1923—25 р. число уродин перевисшало число случаїв смерти о 500,000, при тім самім числі населення, яке мала Німеччина перед війною.

Знова у Франції дається завважити під тим оглядом деяке поліпшення. В передвоєннім часі число уродин перевисшало там случаї смерти о 55,000, а тепер перевисшає о 75,000. У Німеччині однак прибуває річно сім осіб на одну особу у Франції. Зате число смерти є у Франції пропорціонально більше, як у Німеччині. Також і в инших краях повоєнне число уродин щораз зменшується. В Англії й Валії приміром число уродин виносило у 1921 році 850,000, а у 1926 менше як 700,000. Лише в одній Італії повоєнне число уродин підноситься, бо між 1910—12 виносило воно 430,000 а у 1923—25 виносить 460,000. Мимо зменшення іміграції населення Італії, повинуючись приказови Муссолінія, старається о збільшення числа уродин.

Американські учені, що також брали участь у міжнародній конференції в Женеві, остерігали перед небезпекою перелюднення у недалекій будучині. Через перелюднення розуміють ті учені прихід хвилі, коли на землі буде більше людей, як земля потрафить їх прокормити. Професор університету Гарвард, Іст, сказав учасникам конґресу, що справа штучної (синтетичної) поживи не є ще остаточно вирішена й може показатися недосяжною мрією. А без дешевої, штучної поживи земля буде встані прокормити найбільше пять міліярдів людей. Населення землі, числячи відповідно до теперішнього зросту, осягне се число за сто літ, т. є у 2027 році. Професор Іст взиває тому до придумання якихсь зарадчих середників, щоби не допустити до перелюднення землі. Радить він тому основати світовий союз, якого завданням булоби злучити два природні й основні людські стремління: заспокоєння голоду й удержання людського роду. Другий американський вчений, др. Реймонд Перл, проф. Ст. Джанс Гапкинс університету, виголосив інтересний виклад про схожість розвиткової лінії між людьми, мікробами й мухами. Усі ті роди множаться спочатку помалу, опісля переходять у період незвичайно скорого розмноження, аж доки не зійдуть до максимум щодо скількости й скорости зросту. Професор нюйорського університету, Г. П. Фейрчалд, назвав пять головних чинників, що пхають людскість до максимум населення, а іменно: 1) бажання народів удержати свою воєнну силу; 2) бажання самовладців-пануючих мати як найбільшу скількість підданих; 3) релігійниї фанатизм ріжних віроісповідань, щоби мати як найбільше прихильників; 4) бажання декотрих народів, щоби їх культура заволоділа цілим світом; 5) манія великости, себто стремління до великости, щоби вдоволити свою гордовитість.

МАТВІЙ КОСТИШИН.

НАША СЛАВА НЕ ЗМАРНІЛА.

Гейже, браття! враз до діла,
Наша слава не змарніла,
До борби! док серце рветься,
Хай неволя не сміється.
Гейже, браття! годі спати,
Обовязок кличе встати,
Борбу вести без упину,
За край рідний, Україну.
Нам ні хвилі не спочити,
Як на волі прагнем жити,
Як повстануть спільно люде,
То побіда певно буде.
Хай не стане тут між нами,
Ні одного — щоб ділами,
Не довершив цю роботу;
Додав другим заохоту.
Бо з досвіду кождий знає,
Щира праця не вмірає,
А хто з нею вперед рветься,
Той до мети все добеться.
Тільки сміло враз ступаймо,
На святий клич памятаймо,
Гейже, браття! враз до діла,
Слава наша не змарніла!

В. Кедровський.

1917 РІК.

(5)

Прибувши вже перед світанням до дому, я негайно наказав зміцнити варту, переглянути зранку всі скорострілі й привести їх у повну готовість до бою. Людей команди наказав далеко не роспускати й до присяги, яку призначив на 4 годину після обіда, вивести всю команду в повній боєвій поготівлі. Скомунікувався з командою Балтійської фльоти й донською, гарматною бриґадою, де теж були, не змовлячись, зроблені такі ж предостороги. Незабаром виявилось, що все це було надаремне, бо в той же день всі полки присягнули тимчасовому урядови, без жадних ексцесів. Хоч для мене й до сьогодня залишився незрозумілим факт прохання ранком у день присяги князем Ґаґаріном у приватний спосіб, позичити йому півтора міліона набоїв. На це я відповів, що у мене самого є не більше 2—3 стрічок на скоростріл, хоч у мене їх було до 3 міліонів.

День присяги у команді пройшов без особливого піднесення; так би мовити, по буденному, бо за пять день всі вже пережили перші часи революційного настрою, свято свободи й на чергу дня стали знову всі ті питання, що були перед нами й раніше.

* * *

В страсний четвер, ранком ми пішли в похід, для переходу з румунського фронту в резерву головно командуючого південно-західним фронтом, маючи приказ отаборитися в районі стації Котюжани, де мав стояти штаб дивізії.

Не буду багато спинятися над враженнями й спостереженнями, які я мав підчас сего двайцятиодногодневного походу, а зауважу лише деякі факти.

* * *

У кінці Великодного тижня прибули ми до маленького повітового міста у Бесарабщині Орґієва. В ньому був кватирував 5. запасний полк та штаб командіра десятої кавалерійської дивізії ґенерала Келлера (той самий, що підчас боротьби з гетьманством був командуючим добровольчо-гетьманськими військами у Києві; його розстріляли потім українські козаки на улиці Києва). Десята дивізія так само як 12. кавалерійська, по части була розташована в самому Орґієві, а по части в найблизщій околиці. Ґенерал Келлер, як старший чином, був одночасно й начальником залоги м. Орґієва.

На день до нашого приходу на „дньовку" в се місце між командантом і місцевим Совітом салдатських депутатів та виконавчим комітетом запасового полку виникли непорозуміння та по місті кружляли чутки то про арешт ґенерала Келлера, то про усунення його з посади, то навпаки, про майбутній розгін і навіть арешти „Совдепа ісполкома", та взагалі представників революційної влади.

Виникли ці неспокійні пересуди тому, що місцева залога, виключаючи частини 10 та 12 кінних дивізій, згідно з постановою совдепа, мусіла улаштувати в один військово-вчебний день похід у честь революції. Не знаю, чому про це не повідомлено начальника залоги, але залишується той факт, що йому про це офіціяльно нічого не було відомо. Тому, коли появилися на вулицях перші юрби салдатів запасового полку, з червоними прапорами, то ґенерал Келлер наказав припинити манїфестацію, тимбільше, що в той час у полку мусить провадитися найінтензивнійше навчання для підготовки бойців на фронт. Звичайно, сього наказу відразу не виконано. Зявились мітінґові оратори, почали обвинувачувати за контрреволюційність ґенерала, за замах на здобутки революції, стали закликувати до негайного арешту ґенерала і т. д.

Для підкріплення свого наказу Келлер наказав ввійти в Орґіїв з найблищих околиць кільком ескадронам кінноти. Поява сих зразу припинила увесь революційний порив запасового полку й манїфестація не відбулась.

Факт цей створив дуже нервовий настрій в місцевому совдепі та в инших революційних організаціях і вони чекали дальших виступів цього „страшного контрреволюційного ґенерала".

Підчас таких настроїв прибули ми на „дньовку" до Орґієва, йдучи маршрутом, що був наказаний нам ще два тижні тому. Поява в Орґієві таких „контрреволюційних" частин, як части „дикої дивізії", внесла ще більший переляк в кола „захистників революції", і сей переляк, поглиблюючися згодом, довів революцію до большевицького абсурду, до крівавого божевілля.

Негайно совдеп пустив у хід свою розвідку серед скорострільщиків, щоби довідатися про їх настрої, та причину приходу. Очевидно, зібрані таким шляхом відомости не розвязували всіх цікавих для совдепа питань, а тому він післав до начальника команди свою делеґацію.

Делеґація прийшла до мене в годині десятій вечером у день нашого приходу до Орґієва. В делеґації було троє людей: один підофіцир, один рядовий і один робочий.

Заки ще ввійшли до мене в кімнату, їм довелося вести трохи не годинні пертрактації з моїм джурою, осетином Саїдкою, який не міг погодитися, що вони є представниками якоїсь влади, себто по його розумінню начальством. Тому, що уже зоря у нас відбулася, рапорти начальником команди уже приняті, то й тревожити його, мовляв, немає чого. Коли кому треба що до нього, то може прийти завтра ранком.

Як потім я довідався, між ними відбувалися досить горячі дебати. Делеґати доказували, що представники революційної влади є для нього і для його начальника авторітетнє начальство, а Саїдка доказував, що для нього є начальством лише його начальник команди та офіцири й то тільки Туземної дивізії. Майже всі ці дебати чув вахмістр команди Куминський, що мешкав зі мною, який і наказав Саїдкови повідомити мене про депутацію.

Я звелів негайно впустити їх до кімнати.

Перший раз від початку революції мені довелося стрінутися з представниками влади, рівнобіжної до адміністративної, з владою громадсько-революційною. Не скажу, щоби на мене гарне враження зробили розхрістані салдати, які зявилися передімною. Я сам не сідав увесь час розмови, а тому й їх не просив сісти. Розмовляючи, вони увесь час дуже розмахували руками, та робили ріжні міни. У мене увесь час стояла в голові лиш одна думка: що з такими панами каші не зваримо й коли вони цілком заберуть владу в свої руки, то буде тоді „плакати" революція.

Говорив зі мною більше підофіцир, хоч иноді пробували говорити всі три разом.

— Як ви ставитесь, пане офіцире, до конфлікту між революційною владою й начальником залоги ґенералом Келлером? — питають мене.

— Мене це зовсім не цікавить, тому, бо це ваша місцева справа.

— А чому ви, як тільки прибули до Орґієва, то негайно поїхали до ґенерала Келлера у повному боєвому знаряженню?

— Ви, здається, підстаршини і повинніб знати, що коли яка часть прибуває в залогу, то начальник її мусить являтися до начальника залоги, коли той старший. Тому мене дивує ваше питання й підозріння.

— А з чийого наказу ви прибули сюди?

— Смішне питання. Звичайно, з наказу свого начальника дивізії.

— А чи довго ви тут будете залишатися?

— Тут я роблю тільки дводенний відпочинок, після якого виступаю далі.

Після цієї відповіди я побачив, як на обличах усіх трьох делеґатів заграло проміння задоволення. Страхи пройшли, подумав я.

— Ну, а скажіть, пане офіцире, чому у вашій команді нема салдатського комітету, бо це власне й примусило нас звернутися безпосередно до вас.

— Це вже запитайте моїх скорострільщиків, чому вони мають довіря до своїх офіцирів і не вважають потрібним засновувати комітет. Я сам думаю, тому, що вони цілком задовольняються своїми національними комітетами: українським і осетинським, які цілком обслуговують їх політично-культурні потреби.

— У вас, значить, є такі національні комітети? А ось у нас в ґарнізонному совіті з приводу цього йде боротьба. Украінці і Молдоване хотять закладати свої комітети, але більшість гадає, що це буде на руку контрреволюції, бо буде розбивати єдиний революційний фронт.

— В такому разі моя команда, на вашу думку, цілком контрреволюційна, бо має тільки національні комітети. Але можу вас запевнити, що колиб довелося справді боротись за збереження здобутків революції, то вона показалаб, гадаю, й вам, як треба їх боронити. Коли ви згубите здобутки революції, то з ними ви згубите лише деякі соціяльні придбання, а так звані „інородці", з яких складається моя „контрреволюційна" команда, загублять тоді те, що найдорожче для людини: вони загублять своє національне імя й знову обернуться в чужоімене бидло.

Зрештою побалакайте завтра самі з нашими комітетами про їх контрреволюційність. Тільки раджу вам бути обережними й не дуже дратувати їх національне почуття, щоби самим не наразитися на назвисько націонал-контрреволюціонерів.

На цьому ми й розпрощалися.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НА ВИБОРЧИЙ ФОНД.

Прочитавши в „Свободі" про справу виборів на наших землях під Польщею, вважаю, що це справа важна. Посилаю свою жертву через Вас, а Ви вишліть до Обеднання чи до краю. Але вишліть до Тернополя на руки д-ра С. Барана. Я думаю, що найкраще допоможемо нашим братам вибрати своїх послів, коли кождий з нас підопре виборчу кампанію в своїм власнім повіті. Це я і роблю.

Іван Пилипів з Гленвил, Конн.

В СПРАВІ ЮВИЛЕЮ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ.

40 літ тяжкої громадської і літературної праці нашої письменниці Ольги Кобилянської заслугують, на мою думку, більшої уваги з боку американських Українців, а головно з боку українських жінок в Америці. Ми повинні не тільки прочитати твори тої великої української жінки, але рівнож не забувати за те, що та письменниця не має на старости літ належнього притулку. Тому відгукнімся, українські жінки, на „старокраєвий" ювилейний заклик і пішлім і свою жертву як дар для української жінки, письменниці, громадянки і патріотки.

Свою жертву я вислала вже до Обеднання.

Анна **Стельмах** з Скрентон, Па.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

Віче в справі потерпівших від повені.

В усіх місцевостях йде в Америці широка акція в справі допомоги потерпівшим від повені нашим братам на Західній Україні. Але в нас йшла та акція якось слабо. От і через те Центральний Комітет задумав скликати віче, щоби рушити ту так важну справу з місця. Віче те відбулося ще 30 жовтня, але допись припізнена, бо комітет хотів зібрати дещо більше жертв і проголосити за одним разом всіх жертводавців та описати віче.

Віче отворив предсідавель Центрального Комітету М. Головчак та пояснив ціль віча, а на першого бесідника покликав гром. Йосифа Букату, дякоучителя з Перт-Амбою. Бесідник обговорив ширше причини катастрофи, яку спричинила в першу чергу всесильна природа, а в дальшій і то хто знає чи не в головній мірі лиха польська господарка згл. польське поневоленнє. Бо Польща не реґулювала рік та винищила ліси в горах і тим наробила великої шкоди, бо води не мали ніякого стриму.

До бесідника ставили слухачі ріжні питання і він давав на все влучні відповіди. По гром. Букаті говорила п. Лисякова з Перт Амбой, Н. Дж. Вона піднесла, що ратувати голодних і босих це в першу чергу обовязок української жінки. Її благородне серце повинно відчути те тяжке горе. І тому саме українські жінки повинні вести перед в тій ратунковій акції. Вони повинні самі збирати гроші, а рівнож і одежу. Повинні самі збирати і ще своїх дітей висилати збирати.

Третим бесідником був гром. Роман Слободян. В питомий бесідникови спосіб приговорював він до слухачів в той спосіб, щоби зрушити серця і найбільш закаменілого. Бесідник казав дати жертву і нам, американським Українцям, щоби в той спосіб могли ми заманіфестувати перед світом, що ми не хочемо ніякої польської ласки, що наш нарід навіть в часі національної катастрофи не зігне перед Польщею карку та що сам знайде вихід і вирятується ще й з того нещастя власними силами, так як власними силами відбудовує читальні, кооперативи і Народні Доми.

І гром. Слободян мусів відповідати на цілу копицю запитів. А питали як звичайно ті, що всегда питають, а ніколи ніякого цента на ніяку народну ціль не тають. Коли гром. Слободян побачив, хто це так дуже клопочеться чужими жертвами, заявив, що буде відповідати таким, що вже зложили жертви, або готові зложити. На тім і урвалися запити.

На вічу вибрано рівнож Допомоговий Комітет, який мав занятися дальшими збірками. До того комітету ввійшли: Іван Ґураль, предс.; Юлія Царик, касієрка, а Олександра Ковальчик, секретарка.

Віче закінчено відспіванием національних гимнів.

На вічу зложили по $10: М. Головчак і І. Ґураль; по $5: М. Дмитрів, І. Ґінда; М. Царик $3; Юлія Царик $2; по $1: М. Бохонок, К. Цар, М. Савірка, А. Ґогоша, М. Скочипець, М. Проскура, Г. Гайдук, Катерина Кармазин, Ів. Сокальський, М. Ґоґоша; В. Бобенчак $1.50; о. М. Лисяк $2.00; О. Дмитрів $1, Й. Буката $1, Л. Васьович $1, В. Ковальчук $1; Р. Слободян $2; П. Терефенько $1; дрібними датками зібрано $1.25. — Разом зібрано на вічу дня 30 жовтня 1927 $57.75.

По домах зібрано також поважну суму. Збирали слідуючі: Катерина Кармазин, Катерина Поточняк, Юлія Царик, Зофія Клебан, Олександра Ковальчук, Зофія Кравець. Зібрано разом з віча і збірок $120.00. Зложили слідуючі: Марія Пукас 2.00, М. Пштур 2.00; по долярови: Катерина Миньо, М. Сарафинович, Ів. Москалюк, Филип Білінський, Анна Грицак, Ів. Висоцький, М. Сполович, Й. Ґарелик, Т. Галюлько, В. Бубняк; Ів. Кіндзерський $3; по долярови: Ол. Савчак, Юлія Капис, М. Познанський, М. Жулик, М. Товт, Марія Коза, Ґлез, С. Брам, Ячишин, Марія Максимович, П. Кіц, Т. Місяк, Марія Мурза, Й. Коколюс, Зофія, П. Трач, Д. Хабик, Н. Данко, Сальомія Вуй; Й. Ґінда 60 ц.; по 50 ц. зложили: Ол. Дмитрів, Мудрак, Мовіґіл, Потовський, Киц, Брам, Блакоф, Стромик, Вадяк, Барна, А. Долівська, А. Бохонок, Л. Боднар, Ан. Миньо, М. Крупа, Зах. Сорока, С. Шумчий, П. Гіряк, Е. Трух, Н. Скрипочка, Н. Мачужак, А. Кавенська, П. Терефенко, Л. Васьович, А. Гайдук, Й. Бобенчак; Ксаверія Цар 75 ц.; по 25 ц.: А. Богач, В. Березовський, А. Полеґонка, Миньо і І. Путняк; Іван Мотак $1; по 50 ц.: Ів. Яким, Марія Савчик, Марія Сивка, П. Ґінда, М. Ярощак, М. Бобенчак, Олена Гримак, Т. Венеровська, Гр. Явчак, М. Маланчук. Разом зібрано в Картерет, Н. Дж. з віча і по домах $120.10. З того оплачено розходи віча і оголошення $6.75, а відіслано до Обеднання $113.35.

В. К.

Як хочеш оцінити будучність, пізнай минувшість.

Точність се одна з найліпших прикмет чоловіка.

Чоловік, що живе над морем не вміє оцінити вартости води.

МИХАЙЛО КОСТРА.

КОЛЯДА.

З НАДХОДЯЧИМ НОВИМ 1928-м РОКОМ.

(На нуту: Дар нині пребогатий)

Вже старий рік проминає,
Новий наступає,
Для Українського Народу
Полекші не має.

Пережив Він двайцять семий
По тюрмах, в недолі,
Дасть Біг чейже, в двайцять осьмім
Він діждеться Волі.

Ще й до того навістила
Повінь землю нашу,
Тай забрала нам поживу
І худобі пашу.

Там не оден з наших Братів
Помочі благає:
Дайте хліба, дайте вбратись,
Бо рідня вмирає.

А ми, Браття Українці,
Про те все думаймо,
Своїм Рідним Братам в краю
Поміч подаваймо.

Підім радо з колядою
Тутки в Америці,
Щоб обтерти бідним слези
І сиротам лиці.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В БОСТОНІ.

Гаркавенко, світової слави український борець повернув з Вестів, де відніс богато світлих побід над своїми противниками. Досі жаден чужинець не відніс тільки побід в боробництві що Гаркавенко. В містах Гюстон, Тульса, Канзас Сіті, Сан Антоніо театри були завше переповнені, як тільки публика знала, що там буде боротися Гаркавенко. В четвер, 12. січня б. р., Гаркавенко знова буде боротися в Бостон в Ґренд Опера Гавз. Його противником буде італійський силач Варґорині, котрого покищо ще ніхто не поборов, однак Гаркавенко певно справиться з ним як слід. Запрашається всіх Українців з Бостон і околиці прийти подивитися на сю боротьбу. Крім Гаркавенка будуть боротися ще инші три пари.

(Огол.)

Венямин Френклін.

ПІВКАЛО

(Лист до пані Брільон).

Я одержав від моєї дорогої приятельки два листи, один в середу і один в суботу. Сегодня знов середа. Не заслугую сегоднішнього листа, бо-ж я не відповів на попередній. Та страх, що позбавите мене своєї дальшої приємної переписки, якщо й я зі свого боку не піддержу її, переміг мою вроджену недбалість і неохоту до писання і заставив мене Вам написати.

Ваш опис раю чарує мене і я разом з Вами одушевляюся принадним життям в ньому. Погоджуюся також вповні з кінцевим висновком Вашого листу, що, заки до раю дійдемо, ми повинні, о скільки мога, заживати ще добра цього світа.

На мою думку, ми всі тут на цьому Божому світі заживалиб більше втіхи ніж заживаємо, і терпілиб менше лиха ніж терпимо, колиб ми були осторожнійші і менше витрачали на півкала. Мені, бачите, здається, що переважна часть нещасливців в світі стали такими якраз через сю неосторожність.

Ви, певно, запитаєте, куди я цим натяком стріляю? Я-ж знаю, що Ви любите оповідання, от тим то й я скажу Вам одно оповіданнячко про себе самого.

От коли я ще був семилітним хлопчиком, мої приятелі одної неділі наповнили мої кишені мідяками. З ними я мерщій поманджав просто до склепу з діточими забавками. А що голос півкала подобався мені понад все в світі, я бажав чим скорше купити собі півкало. По дорозі стрінув я другого хлопця, що верескливо пищав на свому півкалі. Я зараз же віддав йому всі свої гроші за його півкало. Вернувши домів, я став зі всієї сили перерazливо свистіти тим півкальцем собі на превелику розкіш а всій родині на прикрість. Коли опісля мої браття і сестри довідалися, що я заплатив за свистальце, вони мені сказали, що я переплатив у четверо більше ніж воно було варт; представили мені, кілько то ще гарних річей я міг мати за решту грошей; і так сильно насміваліся з моєї дурноти, що я став плакати з досади. І свідомість, що я переплатив півкало, справляла мені ще довго потім богато більше жалю ніж радости.

Ця пригода вбилася мені в память так, що вийшла мені на користь в пізнійшому життю і я не забув її до нині. І кілько коли підходить до мене покуса, щоб собі купити щось не конче потрібне або зробити щось некористне, зараз якийсь внутрішний голос виразно відзивається в мені: **„Не давай за богато за півкало!"** Таким то чином я нераз заощаджую собі зайвого видатку і ратуюся від клопоту.

Коли я згодом виріс і вийшов у люди, я часто запримічав, що богато, дуже богато людий своїми нерозважними вчинками **переплачували за півкало.**

Ось так, коли мені доводилося бачити людину ласу на панські гонори, що жертвувала свій час, і спокій, і свободу та чесноту, часто-густо своїх найвірнійших приятелів, щоб тільки на хвилину покупатися в сяйві княжої ласки, я думав сам в собі: **він, сердега, переплачує за своє півкало.**

Знов иншим разом бачив я молодця ласого на славу в політиці, що побивався за популярністю в народі, рівночасно занедбуючи своє власне господарство і тим заганяючи себе в пропасть. **„Це-ж ясно,** шибнуло мені через голову, **що він платить за дорого за своє півкало".**

Коли знов притраплялося мені зійтися з яким скупарем, що задля марного богацтва відрікався навіть умірковані вигоди для власного життя, всякої приємности, яку людина може знайти в допомозі своїм ближнім та всякої пошани між своїми співгорожанами, тоді з нехотя промайнула мені гадка: **„Бідний чоловіче, ти справді солоно переплачуєш за своє півкало".**

Якщо коли я зустрічав людину віддану змисловим роскошам, вповні байдужну до поступу й поліпшення свого духового скарбу і матеріяльного талану, а навпаки, насильно готуючу руїну свому здоровлю і щастю, тоді моє сумлінне відзивалося: **„Блудний сину, безмежні болі готуєш собі замісць сподіваної розкоші; за дорого коштує тебе твоє півкало".**

Коли часом доводилося бачити людину ласу на виставне життя понад свій ... ну на гарні убори, гарні палати, гарне домашнє уряджен́ня, гарні повози, чим заганялася в довги по уха а врешті-решт опинялася на бруку або у вязниці, тоді я дуже жалкував такого необачного: **„Горе йому, що він дорого, надто дорого заплатив за своє півкало".**

Коли побачу гарну й мудру молодицю, замужну за примховатого чоловіка грубих обичаїв, тоді також сильно жалую: **„Шкода, що ти так богато заплатила за своє півкало!"**

Коротко кажучи, я бачу **ясно,** що взагалі люди напитують собі лиха і нещастя переважно хибною оцінкою осіб і річей, що їх окружають, словом, тим, що **платять за богато за свої півкала.**

Та всеж таки я мушу бути вибачливим для всіх тих лише що вичислених невдачників, коли візьму під увагу, що й я сам зі всією своєю мудрістю, якою ось тут так чванюся, не бувби в силі опертися всім покусам. Ось наприклад яблока короля Івана, на щасте, не є на продаж; але якби були на продаж, яб не міг опертися покусі, щоб їх не купити і тим купном не загнати себе в халепу, і таким чином ще раз в життю многократно не переплатити за півкало.

Переклав **о. др. М. Ковачук.**

„Кожна пісня моя
Віку мого день,
Протерпів її я,
Не зложив лишень".

І. Франко.

ПРИ ВСЯКІЙ НАГОДІ СКЛАДАЙМО ЖЕРТВИ НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ДАРУНОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА СВОЇМ ДІТЯМ.

Сими днями Український Народний Союз пустив у світ

РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК

дітям, що належуть до Молодечого Департаменту. Сей дарунок називається

THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE

Є се квартальний „магазин", посвячений увесь інтересам дітий. В ньому діти найдуть богато цікавого: поезії, казки, смішні оповідання, жарти, загадки, ломиголовки. Там найдете цікаві вістки про славних українських людий та про те, як українські козаки ходили в похід на Турка.

Все те діти найдуть в сьому „магазині", писаному англійською мовою, який на днях став видавати наш Батько, Український Народний Союз.

ЯК ЙОГО ДІСТАТИ?

Котра дитина має 10 літ та належить до Молодечого Департаменту Українського Народного Союза, може дістати перше число, зголосившися до секретаря відділу У. Н. Союза, до котрого належить її батько чи мати.

Колиж ся дитина хоче діставати дальші числа „магазину", то най виповнить отсей витинок та передасть його секретареви відділу У. Н. Союза.

HOW TO OBTAIN THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE?

If you are 10 or more years old and your father or mother has insured you in the Juvenile Department of the Ukrainian National Association, you may secure your own copy of No. 1. of THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE simply by applying to the Secretary of the local branch of the Ukrainian National Association to which belongs your father, or mother.

If you wish to receive the following issues of THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE, fill out the following blank and hand it to the secretary of the branch:

I, ... years old, a member of the Juvenile Department of the Ukrainian National Association, Branch No. ...., wish to have THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE sent to me directly to the following address:

....
(Write distinctly your name)

....
(Write distinctly the number of the house and the name of the street).

....
(City and State)

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Відділ Союза для потерпівших від повені.

Наше Братство св. о. Николая, від. 341 У. Н. Союза у Клівленд, О., урядило баль дня 13. листопада, з котрого дохід призначено на потерпівших від повені в Галичині. Баль випав знаменито, бо приніс $100. Доходу було 50 долярів. З тої суми заплачено $30 за видруковання оголошень. А оставших $20 призначено для потерпівших від повені в Галичині і вислано через Обеднання.

Іван Кренціглова, секретар.

—o—

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

З хрестин у гром. Чарних на інвалідів.

А. Чарний $2.00, В. Чарний 2.00; М. Чарна (мати дитини) 1.00, Н. Камфонік 1.00, І. Гуцал 1.00, І. Камфонік 1.00, Г. Гайкович 50 ц., М. Гайкова 50 ц., Д. Бойко 50 ц., А. Лапчинський 50 ц.; П. Лехман 25 ц., М. Бровчук 25 ц. С. Рогожин 25 ц., Т. Кокольський 25 ц. Зібрано разом $11.

Збіркою занялися Наталія Камфонік і Іван Гуцал.

—o—

ТЕЙЛОР, ПА.

Українське братство на потерпівших від повені.

Братство св. о. Николая, від. 193 Укр. Н. Союза, в Тейлор, Па., переслало чеком $100.00 (сто долярів) на потерпівших від повені в Галичині.

Гроші переслано до Обеднання. — За уряд бра тва: А. Молодович, предс.; М. Малишевський, секр., Г. Скула, кас.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 367, повідомляє, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 15. січня, в 2-ій годині попол., в гали парохіяльній, 303 Hudson Ave. Є важні справи до полагодження, тому кождий член має явитись на тім мітінгу. — Василь Пукіш, предс.; Мих. Антонів, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Андрія Первозванного, від. 66, повідомляє, що річні збори відбулися дня 31-го грудня, 1927, на котрім вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: Микола Виткович, предс.; Микита Бішак, заст. предс.; Андрій Дубас, фін. секр.; Іван Павлик, заст.; Дмитро Курник, рек. секр.; Іван Гнатяк, касієр; Дмитро Шумелда і Іван Бугера, контр. комісія; Микола Федишяк і І. Ватраляк, надз. хорих; Данило Биндас і І. Босий, хорунжі. Ухвалено, що кождий член має платити 1 дол. на рік до Обеднання. Дальше ухвалено, що котрі члени не будуть точно платити своїх вкладок, мають бути суспендовані. — А. Дубас, фін. секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг відбудеться в неділю, дня 15-го січня, в 1-ій годині попол., в Ліберти Гол. Проситься кождого члена явитись на час, бо будуть важні справи до полагодження. Контрольори мають здати справозданне. Не явившийся член заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. Уряд на 1928 рік вибрано як слідує: Ілько Шигира, предс.; Ілько Лесик, кас.; Микола Вербицький, секр.; Микола Гарасимюк, заст. пр.; Дмитро Федина, заст. кас.; Петро Стрілець, заст. секр.; Лука Набоженський і Леон Мартинчук, контрольори; Марко Куш і Іван Лагасюк, доз. хорих; Лука Потапчук, дверник.

ЙОРКВІЛ, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 77, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, дня 15-го січня, точно в год. 10-ій перед полуднем, в майнерській гали. Обовязком є кождого члена явитись на сім мітінгу, бо буде богато справ до полагодження. На сім мітінгу котр. комісія здасть справозданне за минувший рік. Так само буде вибір уряду на 1928 рік. Не явившийся член підлягає карі після ухвали і статута. — Никола Зарічний, заст. секр.

МІННЕАПОЛІС, МІН. Тов. Запорожська Січ, від. 385, повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітінг відбудеться в неділю, дня 15. січня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Є дуже важні справи, котрі конечно мусять бути полагоджені, тому обовязком є кождого члена бути на сім мітінгу. — Йосиф Греськів, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє, що мітінг відбудеться в 1-ій годині в неділю, дня 15. січня, в гали церковній, 127 Парк ул. Проситься членів прибути на час. — К. Моруцак, предс.; Н. Хабінець, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 14. січня, в год. 7-ій вечер, в гали церковній на Гренд ул. Проситься усіх членів прибути на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Проситься тих членів, котрі розібрали тікети до розпродажі, щоб принесли їх або гроші за них до галі. Котрий член ще не жертвував на Сиротинець, повинен зложити свою жертву на сім мітінгу. — Василь Моссора, предс.; Дм. Гуменюк, кас.; Н. Моссора, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє тих членів, котрі не були на річнім мітінгу 2-го січня, що уряд Тов. Сокіл на 1928 рік зістав вибраний той самий, котрий був в 1927 році. Збори будуть відбуватися в другу неділю по першім, в Укр. Нар. Домі, в год. 1-ій пополудни. — Коваль Павло, рек. секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. Николая, від. 167, повідомляє членів, що мітінг відбудеться в неділю, дня 15. січня, точно в 2-ій годині пополудни, в Юніо гали, 2748 Lagranka St. На сей мітінг мають усі члени явитись. Переданої вкладки не будесь принимати. Не явившийся член підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. Мітінги будуть відбуватися кождого місяця в другу неділю по першім, в повисше наведеній гали. Уряд на 1928 рік є слідуючий: П. Зьонкевич, предс.; А. Крохмальний, заст.; Й. Розщіпка, секр.; О. Петришин, заст.; М. Корнова, скарбник; Г. Миськів, заст.; М. Блясецький і Б. Униськo, контрольори; І. Лоняк і М. Космина, надз. хорих.

ОЛИФАНТ, ПА. Уряд Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє усіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, дня 15-го січня на Ривер ул. ч. 2. Проситься усіх членів прийти на означений час, бо буде справозданне уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1928 рік. Не присутні члени будуть карані після ухвали. Члени, котрі будуть посилати дітий, будуть рахуватись як не присутні і тому будуть карані. При тім пригадується, що кождий член має постаратись о одного нового члена, або двоє дітий. — Гр. Сайкевич, гол.; О. Шика, кас.; П. Саламаха, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг відбудеться дня 15-го січня, точно в 1-ій год. пополудни. Обовязком є кождого члена явитись на мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член на мітінгу заплатить кару після статута. — Олександер Коваль, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 15. січня, в годині 2-ій пополудни в товариськім домі, 1258 Harold St., на Норт Гудман. Проситься членів прибути на означений, бо є важні справи до полагодження. Уряд на 1928 рік є слідуючий: Андрій Гусар, предс.; Петро Данилишин, кас.; Дмитро Коритко, секр.

ГРІНПОЙНТ, БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє усіх своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, дня 15. січня, в год. 5-тій вечером, в словенській гали, 726 Leonard St. Проситься усіх членів прийти на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Уряд на 192 8рік є слідуючий: Олекса Рибак, предс.; Іван Стороняк, секр.; Іван Довгун, кас.; М. Федас, заст. предс.; М. Більський, заст. секр.; Василь Шимко, заст. кас. Будемо принимати нових членів без оплати вступного, тому проситься членів привести своїх знакомих і вписати їх в члени. — О. Рибак, предс.; І. Стороняк, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59, повідомляє своїх членів і членкинь, що мітінг відбудеться дня 14-го січня, в гали церковній, 34 Біч ул., точно в 7-мій год. вечер. Кождий член є обовязаний прийти точно на час, бо буде справозданне за цілий вікрік. Є також другі важні справи до полагодження. — М. Галькевич, фін. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 388, повідомляє усіх своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, дня 15-го січня, точно в год. 3-ій попол., в льокали Укр. Народної Школи, 2617 W. 3rd St. Пожаданим є, щоб усі товариші прийшли на час, бо є важні справи до полагодження. Контрольна комісія здасть звіт з 1927 року. Новий уряд перебирати-ме урядовання і проче. — М. Дмитриків, писар.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в 2-ій годині попол. в неділю, дня 15-го січня, в гали парохіяльній, 47 Hope Ave., Passaic, N. J. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Уряд на 1928 рік зістав вибраний як слідує: М. А. Пилюк, предс.; Мих. Швець, заст.; Григорій Яськів, фін. секр.; Лесьо Сисин, рек. секр.; Іван Роздзябек, кас.; Гр. Копач, Гр. Орицький і Теодор Коваль, контрольори; Іван Грицко, Пилип Закутинський, прапорщики. Тепер будемо принимати нових членів без вступу, тому користайте з нагоди, коли час, бо колись може бути за пізно. — М. А. Пилюк, предс.; Гр. Яськів, секр.; Ів. Роздзябек, кас.

— Щойно скінчили будувати тут дорогу, а знову розкопуєте? Чому це так?

— Не знаю, пане! Певно попередний майстер загубив тут свій метер.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

—o—

Геза Войнович.

ДОН КІХОТ ВІДРІКАЄТЬСЯ СВІТА

(З мадярського.)

Доми спали скрививщись у своїх власних тінях. На безлюдній дорозі ткав місяць свою срібну сітку.

Надійшов якийсь їздець, сухорлявого коня вів за поводи. По його дивовижному шоломі пересувалося місячне сяйво, але не вилискувалося до нього. Його панцир був сірої барви, меч його не бреньчав. Як дійшов до хат, підніс рога до уст і затрубів — одначе не чути було ніякого звуку. Подорожний розглядався пильно довкола, ждав, ждав, а потім пішов далі.

Задержався перед останним домом і застукав у вікно. Він був сіріший ніж його тінь.

Ніхто не чув, що він стукає, лише дворовий собака підбіг аж до паркану, але подався назад і не брехав, лище жалісливо заскомлів і заскавулів.

— Переночуйте мене одну ніч, хай зніму мій панцир і дам спочати мойому вірному мечеві та мойого коня поставлю у стайні. Я не начиню вам книша грішми, прошу у вас цього від вашого доброго серця і дякую вам, — сказав лицар. Кінь його стояв за ним, похнюпивши голову.

Лище, щоби переспатися, лише доки півні не заспівають, — говорив лицар знову.

Дім спав, собака відповзла відси, змучений лицар мандрував далі. Меч його не бреньчав, не чути було також ударів залізних підков його коня.

Перед третим домом сидів на величезному пні дерева молодий чоловік у тіни. Сидів мов на коні і вимахував ногами. Перед ним кусень печені, у руці фляшка вина. Пирував, а як їв, похитувалося перо на його шапці, що аж засунулася на спину.

Лицар задержався перед ним.

— Земляче, — заговорив він до нього — чи не бачив ти мутиря мого чури Санча Панзи. Я вислав його наперед, щоби найшов кватиру. Він дурень збився з дороги і не показується на звук мойого рога.

Тамтой далі сопів, начеб нікого не чув.

— Ти може не знаєш хто я, бо инакше виявив би ти для мене більше пошанівку. Благородний Дон Кіхот із Манчі стоїть перед тобою зі своїм славутнім конем Розінантом, про якого співають пісні.

Як кінь почув своє імення, підніс змучену голову тай знову опустив її скоро.

— Чи ви може народ якогось ворожого лицарського племени, що не хочете пізнати мене, вашого добродія? Колись, як я ішов у бій, розсипав я між вас золоті мрії. Як я був молодий, ви тиснулися до мене, ви напирали до мене з вашим одущевленням, вашим геройством, аж доки мій неотесачура не зіпсував вас своїм привязанням до ріллі і ви повтікали до дому на ваші ниви перед холодними таборовими ночами у теплі парою стайні. Нині вже навіть не хочете зняти передімною шапки, відчинити ворота ваших хат, не хочете слухати мого слова, навіть глянути на мене. Я останний лицар, мій Розінанте останній воєнний кінь — а ви, ви бідні, не хочете навіть бачити мене, коли ми переходимо попри вашу хату. Бо бути останнім це таксамо приносить славу, як бути першим.

Тамтой чоловік далі погойдував ногами, проковтував куски — він не бачив нічого і не чув нічого.

Пришельці пішли далі змученою ходою. Лицарів меч не брязчав, дивовижний шолом не вилискувався, не чути було теж удару залізної підкови його коня.

На кінці села впало місячне світло на одну хату. Вікно було відчинене а в середині хиталися срібні хмари у місячному світлі. Тут мусів хтось мріяти вдивляючись у місяць. Змучене око розяснилося, довгоногий лицар заглянув крізь вікно.

Там спав молоденький хлопець, склонивши голову на стіл. Кучері впали йому на чоло. Він усміхався — певно снилося йому щось веселого.

Перед ним лежала книжка на столі. Лицар пізнав свою власну історію. На заголовній картці був теж його портрет. Хтось домалював йому великі віслячі вуха.

Обдертий до ниточки лицар відвернувся від вікна. Із його глибоких очних ям виступила сльоза, покотилася по його блідому, запорошеному лиці.

— Ах, люде, — зітхнув він — не оплатиться жити між вами! Ви вмієте лише висмівати одушевлення, не розумієте чару пригод, не ціните боїв без мети. Всі ви станули на боці мого дурного Санча. Висміваєте мій бій з вітряками. Огляньтеся, де зайшли вітряки? Вмовляєте в мене, що я боровся з чередами овець. Чи відтоді все й все не кидалися ви чередами на меч? Чи не був я вашим предтечею, коли показував, як маєте поводитися з вашими вайлуватими дівчатами, щоби в них добачити Дульчінею. І висміваєте мене як весельчака!

Лицар пішов знеохочений далі. Його дивовижний шолом не яснів, не чути було також ударів залізничої підкови його коня. Якась жінка перейшла спішно попри нього, якась робітниця.

— Добра жінко, — заговорив лицар до неї — чи не бачила ти мого чури, зрадливого лінивця? Бо я мушу мати когось, хто розіпняв би мені панцир, хто занявся би моїм конем і відіпняв би від боку мій лискучий меч.

Жінка йшла спішно далі, наче не бачила й не чула нічого. Станула тихо перед наріжним домом і застукала у крамничні двері. То була аптика. Світло нічної лямпи впало крізь вікно і відчинилися двері. На відчиненій половині дверей був намальований лицар у зброї. Сидів на золотому однорозі, у руці держив довжезну списку, під копитом коня вився поборений змій.

Оба лицарі поздоровкалися.

— Здоров був, благородний лицарю — говорив намальований лицар — трицять літ прибитий я до тих дверей. За той час ти перший лицар, якого стрічаю. Сюди заходять лише торговці вина, хорі жінки, школярі і стада худоби.

— То це те прокляте місце, де про нас нічого не знають?

— Чесний приятелю, ти вдаєш, ніби не знаєш, що мряка повисла над долиною. Чаша святого Граля розбилася, король Артус вкинув свій меч у воду в став, Парсіфаль усунувся в глибину лісу, Сід і Амадіс пропали безслідно. Ми, що ще при життї, усуваємося на щити крамниць і голярень.

— Коли так, то я не маю тут чого шукати. Скажи, чи не бачив ти волокити Санча Панзу, мого коростового слугу?

— Тут перед дверми пополудні продав він свого кулявого осла. Безстидники кликали ще мене на свідка! Тепер він сидить у коршмі і пропиває бариш.

Лицар махнув рукою у залізній рукавиці тамтому на прощання і потяг далі зі своїм конем. Меч його не бреньчав, не чути було теж ударів залізних підков коня.

При кінці ряду домів пробивалося світло з одних дверей. Санчо Панза сидів у випарах вина, під котячою лямпою, перед ним на столі блестів напиток у фляшці виплетеній соломою, хитрі, від сонного змучення прижмурені очи вперто гляділи на босу дівку, що за шинквасом брудною ганчіркою витирала цинову посуду, аж вилискувалася.

Мандрівний лицар пристанув перед дверми. Дівчина глянула на нього, усмішка перебігла їй по лиці.

— Царице сердець, Дульчінеє з Тобоза! — заговорив до неї лицар.

— Тут не місце для панів, — сказала дівчина шорстко — лише для таких убогих селян!

Вона вдарила Санча Панзу по плечах, а потім витріпала ганчірку до дверей.

Лицар і його кінь почалапали далі. Ріг звисав лицареві при боці, шкапа піднімала ноги беззвучно.

Як полишили доми за собою, вже не оглядалися.

— Ходім, Розінанте! Ці люде не бачать огню моїх очей, блеску моєї зброї, блеску мого меча, таксамо не бачать вони чимало гарного, яке ми носимо в собі та беремо зі собою, — розщедрився змучений лицар.

З тими словами завернули вони в бік улиці, на траву піль. Але тут за одним махом кипіло життя: сверщки скакали перед ними в гору, цвіти клонилися їм, невидимі руки розпускали серпанки. Розінанте нахилив голову до цвітів, форкав на них, його ніздря парували. Карлики кивали до них примапчиво, а зі сухої гиллі відізвався білий крок:

— Здоровлю тебе, світовий мандрівче, Розінанте! Тебе також непоборимий лицарю! Богато з своїх товаришів уже давно тут і борються до місячного сяйва з великанами за руку русалки красуні.

Колісце в довгій лицаревій острозі задзвеніло тихо, його шолом, що позеленів від плісни, заяснів а під підковами Розінанта заскрипіла трава.

— О ти, у вітрі зроджений, бравий коню, таж то було би гріхом для нас, лишатися тут у країні казок, серед балакаючих птиць, карликів і великанів, коли я є людиною з крови і кости. Коли я вже тут не можу щонебудь значити як людина, то хай ми згинемо разом із иншими.

Прийшли до потічка серед поля. Жаби вибалушили на них здивовані очі і втікали від них великими скоками у воду.

А лицар увійшов у воду та перейшов через неї наче по леду.

Із берега гробу, похитуючись, молоді галузки старих зморшавілих верб посипали йому пращальні поздоровлення.

Переклав М. Ц.

НАЙНОВІЙШІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ З КРАЮ.